

lästipset

Karoliner och karriär liksom kungligt och kläder, det är ämnen som behandlas i dagens fyra faktaböcker som gör sällskap i dagens Lästips. Benita Mattsson-Eklund har läst.

Ja. Monarkins bästa tid är nu. Nej. Monarkin har aldrig varit farligare än nu.

Författare: PJ Anders Linder/ Per Svensson.

Förlag & sidor: Bonniers 2010, 245 s.

Innehåll: Rojalistisk yra råder i kungariket Sverige. Eller gör det? I den här tudelade boken får man argument både för och emot monarkin. Monarkin fungerar bra i ett demokratiskt statskick, tycker Linder. Staten ska varken driva bilfabriker eller kungahus, kontrar Svensson.

Omdöme: Född i en republik så tycker man att kungligheter är udda men intressanta djur. I den svenska republikdebatten har man en romantisk inställning till presidenter, för att man aldrig bött i en republik. En sak är säker, demokratin blir inte bättre av presidentmakt. Se på exemplet Finland.

Citat "Monarkin anklagas ibland för att vara irrationell, men det verkligt irrationella vore att avskaffa en institution som utför just vad den är till för. Samhället ska inte byggas utifrån skrivbordskonstruktioner utan ifrån praktisk erfarenhet." (Linder)

Färgen gör människan

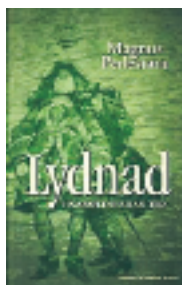
Författare: Maja Jacobson.

Förlag & sidor: Carlssons förlag 2009, 308 s.

Innehåll: Tidigare i historien var färgerna starkt symbolladdade. En del färger fick inte bäras av vissa klasser och det fanns strikta regler för hur färger fick kombineras. Idag ser vi färger som enbart personligt val och uttryck för personlighet men så har det inte alltid varit.

Omdöme: Författaren är etnolog och mycket kunnig i fråga om klädedräkt, tradition och symbolik. Ändå har boken blivit lättläst och underhållande eftersom författaren vågar ta djärva språng och färgkoppla från ett sekel till ett annat. En mycket lärorik bok.

Citat "I många kulturer har svart varit förknippat med fientlighet, med det onda, med synd och skuld. I Kina bar man inte gärna svart, där har svart, precis som i Europa, varit Den Ondes färg. Heavy Metal är en genre som vill förmedla en svart stämning."

Lydnad i karolinernas tid

Författare: Magnus Perlestam.

Förlag & sidor: Nordic Academic Press 2009, 207 s.

Innehåll: Eftervärlden tror att de karolinska soldaterna var robotar, vana att lyda order och alltid redo att dö. Så entydig var inte verkligheten, det fanns komplicerade mönster att beakta mellan de som gav order och de som lydde order. Och det fanns en hel del olydnad också bland karolinerna.

Omdöme: Det är en okänd och utforskad vinkel som Perlestam undersöker. Han presenterar de av Karl XI utformade krigsartiklarna och granskar hur de tolkades. Ett stort antal exempel på olydnad, bestraffning och tolkning ges. Det är intressant om än smalt som ämnesområde.

Citat "En viktig förutsättning för hörsamhet var att befälens respekterade de underlydande och erkände att dessa hade sina egna bestämda åsikter om vem, när och hur de skulle lyda."

Livet, makten och konsten att våga vara sig själv.

Författare: Ebba Lindsö.

Förlag & sidor: Bonniers 2010, 299 s.

Innehåll: Hon har en mycket framgångsrik karriär, hon rör sig i de högsta finanskretsarna. Men så en dag, den sista mars 2009 får hon nog. Hon bestämmer sig för att skriva en bok om vad hon varit med om och vad hon står för. Det är den här boken.

Omdöme: Hon fick som ung rådet att vara lite mer som en man. Det lydde hon inte men blev framgångsrik ändå. Det hon berättar om näringslivets intrigspel, om känslökyla och om makt-hunger är skrämmande. Inte minst för att man vet att det är så överallt, även här.

Citat "Vilka känslor är det kvinnor med makt väcker? Ett slags oresonligt hat. Ett hat som antagligen har sin grund i rädsla. Rädslan för det som är annorlunda. Rädslan för det som bryter mönster."

Projektkören bjöd publiken på en hyllning av jazzlegenden Duke Ellington när Alandia Jazz avslutades. Nu far kören på en miniturné till Jakobstad och Pargas.

JACOB SAURÉN

De tar Duke Ellington på turné

I morgon ger sig den åländska projektkören, ledd av Johanna Grüssner, ut på en miniturné.

På fredagen ger man konsert i Pargas och på lördagen i Jakobstad och det är konserten A Tribut to Duke Ellington som framförs.

MUSIK Förra sommaren gjordes "The Sacred Concert" i en fullsatt Sofia kyrka i Stockholm och en slutsåld konsert i Alandica, Mariehamn. Då medverkade en jazzkvartett och fyra blåsare, samt sopransolisten **Margareta Bengtson**, tidigare sopran i The Real Group. Nu är det åländska sopranen **Therese Karlsson** som är solist.

– Det känns väldigt roligt att få presentera henne på fastlandet. Hennes namn är ju välkänt i opera och musikalsammanhang och

nu får man höra henne experimentera i en lite annan genre, tycker dirigenten Johanna Grüssner.

Kören har fått stöd från landskapets kulturdelegation för turnén.

Sångprojekt

Föreningen Ålands Projektkör har nyligen bildat en egen styrelse där tenoren **Sune Carlsson** är ordförande. Han tycker att Åland behöver en projektkör.

– Det finns många körsångare på Åland som är sugna på olika körprojekt men som ibland vill ta en paus däremellan. I Projektkören kan man välja att sjunga den musik som tilltalar just den gången, påpekar Carlsson.

Trenden är ju sådan på många håll att allt fler körsångare sjunger "på projekt" i stället för att vara fast medlem i en kör.

Med lokal kör

I Jakobstad hålls konserten i tillsammans med den lokala kören Tonfallet, som själva övat in sångerna från noter och inspelade stämfler från Projektkörens hemsida.

I Projektkören kan man välja att sjunga den musik som tilltalar just den gången.

Sune Carlsson.

En sammansatt kvartett av musiker från både Finland och Sverige medverkar i årets turné. Den består av **Patrick Wingren**, kapellmästare och piano, **Erik Herman Lillkang**, trummor, **Arne Wilhelmsson**, kontrabas och **Claes Brodda**, saxofon.

Om intresse finns så kan konserten även att göras på Åland efter turnén. Denna gång med **Therese Karlsson** som solist.

Och Projektkören har redan börjat fundera över vilket nästa projekt blir. Kanske Orffs "Carmina Burana", The Real Group eller Queen.

Men först ska kören avsluta sitt första stora projekt, musiken av Duke Ellington.

BENITA MATSSON-EKLUND
kulturen@alandstidningen.ax
tel: 26635

Anna-Lotta inleder Visor så in i Norden

Nu är programmet för Visor så in i Norden klappat och klart. Lite extra glans får festivalen av att det i år är tioårsjubileum för denna Kumlingeförankrade begivenhet.

Den 9 till 11 juli bör man reservera för visorna.

MUSIK Artistmixen är bra. Gamla godingar, uppstickare och stjärnor.

Definiera själv vad som är vad. Här kommer hela listan med artister.

Skönsjungande Anna-Lotta Larsson inleder festivalen på fredagskvällen den 9 juli med ett framträdande i Kumlinge kyrka tillsammans med pianisten **Andreas Landegren**. Lite senare samma kväll kan man svänga loss till Kuttens Bluesband på Länsmans värdshus.

Diger lördag

Lördagen på Västra bergen blir en riktig maratonföreställning som börjar klockan 15 och avslutas på småtimmarna. Unga folkmu-

Visor så in i Norden inleds med Anna-Lotta Larssons konsert i Kumlinge kyrka.

FRITUNA PRESS

sikbandet PeeGees intar scenen vid midnatt. Artisterna man får höra är **Åke Hillström, Sås & Kopp, Magnus Gräsbeck, Marie Bergman, Lasse Eriksson, Lalla Hansson, Susanne Alfvengren, Wille Crafoord** och **Sture** med duon.

Den tionde festivalen på kumlinge avslutas med Håkan Stengs framträdande i Remmarhamnen.

STRENGSONG

På söndagen avslutas festivalen i Remmarhamnen och då kan man höra Lillys tango-orkester, Berry High och välkända österbottniska trubaduren **Håkan Streng**.

BENITA MATTSSON-EKLUND

Ny upplaga av boken om skärgårdskvinnor

Carina Wolff-Brandt fick sitt genombrott som författare med boken "Strandsatta" som på svenska och finska har sålt i mer än 13000 exemplar.

SKÄRGÅRD På begäran från läsarna kommer nu boken "Strandsatta – Kvinnoöden från Finska viken till Ishavet", ut i en tredje upplaga. Bokens första upplaga är sedan länge slutsåld. Åländsk skärgårdskvinna i boken är Svea Dahlblom från Kökar.

Boken väckte stor uppmärksamhet då den kom ut första gången år 2001. För första gången fick de nordiska kusternas kvinnor komma till tals och deras livs historier berörde tusentals läsare. Av bokens elva huvudpersoner är det bara ett fåtal som ännu lever. Lika sega som kvinnorna i boken var, har också intresset för deras öden varit.

– För kvinnorna personligen betydde boken att de fann sig ödessystrar vid andra kuster, de var inte

längre ensamma med sin livserfarenhet. Några av dem började umgås per brev och telefon, berättar Wolff-Brandt.

Intressanta

I sina hemkommuner blev de här kvinnorna plötsligt väldigt intressanta. De har medverkat i radio och tv, det har skrivits tidningsartiklar om dem och de har anlitats som experter på olika områden. Två av kvinnorna fick upprättelse i sina hembyar då ångerfulla grannar förstod hur elakt de burit sig åt mot dem.

Det uppstod flera spontana hjälpaktioner bland läsarna till förmån för Maria Murman på Ormsö. Ett sällskap herrar samlade in medel och reste dit, lagade Marias skorsten och drog in vatten i huset åt henne. Maria fick uppleva en sommar i reparerad stuga innan hon togs in på öns åldringshem. Nu vilar hon hos sina närmaste på den vackra kyrkogården bland höga tallar och medeltida solkors utanför St Olofs

Carina Wolff-Brandt på Ålandsbesök för att berätta om Strandsatta, en bok som nu kommer i tredje upplaga.

kyrka på Ormsö.

Strandsatta var föregångare i sin genre. I dess kölvatten har det på olika håll i Norden getts ut flera böcker och gjorts TV- och radiodokumentärer om kvinnor i skärgården, eller om andra bortglömda kvinnogrupper.

I år är Carina Wolff-Brandt aktuell med pjäsen "Allt kan hända hos Johanssons" på Finns sommarteatrar, samt med en ny barnbok i höst.

BENITA MATTSSON-EKLUND

Lundberg ställer ut i Åbo

I slutet av april öppnades Ingmar Lundbergs fotoutställning i Åbo Akademis bibliotek. I Meddelanden från ÅA intervjuas fotografen av Peter Sandström.

SEBBA SÖDERGÅRD

"Digitalt foto är inget för mig" säger Ingmar Lundberg som under sommaren visar fotografier i Åbo.

FOTO Lundberg, som är bibliotekarie arbetade under många år vid ÅA:s bibliotek, och efter pensioneringen flyttade han till Mariehamn.

Han har deltagit i ett antal utställningar, både i Helsingfors och på Åland, och utställningen i Åbo pågår till sista augusti. Den omfattar 19 fotografier samt böcker där Lundberg publicerat bilder.

Sandström framhåller

det sparsmakade draget i fotografierna där exempelvis spelet mellan ljus och skuggor "gör" hela bilden.

Lundberg arbetar med film i kamera och ser sig som "en klassisk fotograf". Han hade en lång svartvit

period och då var Cartier-Bresson en given förebild. Numer arbetar han med färgfilm men han är fortfarande kräsen vid motivval.

"Jag kasserar sånt som jag inte tror på" säger han.

BENITA MATTSSON-EKLUND

PQR-författare gästade Kimito

FÖRFATTARE Två av förlaget PQR:s författare, **Leo Löthman** och **Isela Valve**, besökte Kimito förra veckan och presenterade sina senaste böcker, "Odjur" respektive "Kärleken är vårt enda hem" på Villa Lande för en intresserad och engagerad publik. 35 personer kom till evenemanget

som arrangerades av Luckan, kulturen och biblioteket i Kimito och författarna betecknar besöket som mycket lyckat. (BME)

Modesty Blaises skapare är död

SERIE Den brittiske serieskaparen och författaren Peter O'Donnell har dött i en ålder av 90 år. Han blev mest känd som skapare av

Modesty Blaise – en tecknad serie om en tuff kvinnlig agent och hennes medhjälpare Willie Garvin.

Modesty Blaise debuterade år 1963 och lades ner 2001. O'Donnell stod för manus och samarbetade med flera olika tecknare. På svenska har serien gått i magasinet Agent X9, men också i flera dagstidningar, bland annat Hufvudstadsbladet. (BME)

Orkesterkonsert

med

Södra Latins gymnasiums Symfoniorkester

Stockholm

under ledning av Jan Risberg

Alandica

Fredag 21 maj 2010
kl 19.30
Fri entré

I samarbete med:

VIKING LINE ÅLAND